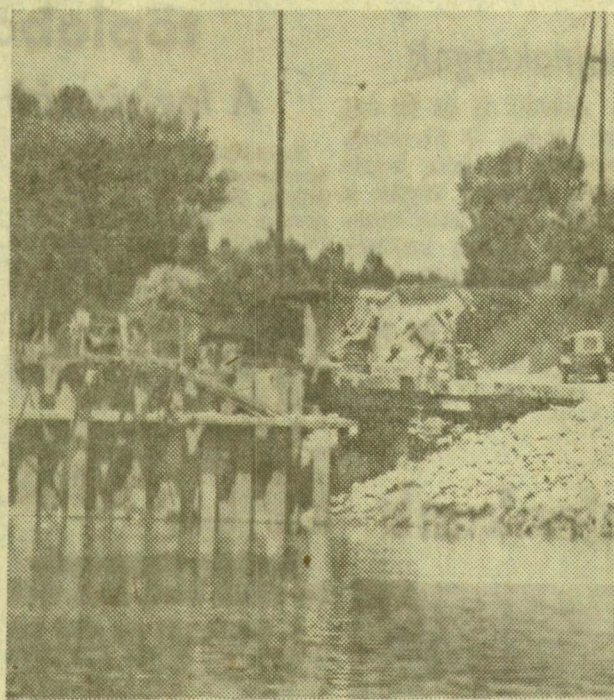

Pedagógiai konferencia

A debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem és a nyíregyházi Tanárképző Főiskola közös rendezésében szedán Nyíregyházán megkezdődött a harmadik nemzetközi kutatásmetodikai szeminárium. A négynapos konferencián az NDK-ban, a Lengyelországban, a Szovjetunióban és Magyarországon működő felsőfokú oktatási intézetek pedagógiai tanszékeinek kutatói vesznek részt. Két napig Nyíregyházán, két napig Debrecenben tanácskoznak a társadalom iránti felelősség nevelés kérdéseiről. A négynapos tanácskozáson még „A tevékenységi rendszer megalapozásának vizsgálati eljárásai”, „Az életkorok tevékenységi formáinak és funkcióinak vizsgálata”, valamint „A tanítás-tanulás, mint személyiségformáló tevékenység vizsgálata” című fő témákat vitatják meg. (MTI)

HÍDÉPÍTÉS

Acs S. Sándor felvétele

Mint ismeretes az algyői vasúti híddal párhuzamosan új hídát építene. Felvételünk a munkálatoknak azt a mozzanatát mutatja, amikor acéllemezekkel el kellett zárni a Tisza vizét a part menti munkaterületől.

A piaci viszonyok és a bankszervezet

Az elmúlt év végén átszervezték a hazai pénzintézeteket, többek között megszűnt a Beruházási Bank, és megalkult az Állami Fejlesztési Bank, amely három területi fiókot nyitott: Szegeden, Veszprémben és Miskolcon. Túl sok idő még nem telt el az új szervezeti formában, de az első lépések mégis adnak bizonyos mértékű információt. Az eddig szerzett tapasztalatokról érdeklődtünk dr. Kutiván Rezsőtől, az AFB szegedi fiókjának igazgatójától.

— A múlt év végén végrehajtott átszervezés után fiókunk finanszírozási köre leszűkült — mondja dr. Kutiván Rezső. — A vállalati beruházásokkal kapcsolatos feladatokat, néhány kivételtől eltekintve, átadtuk a Magyar Nemzeti Banknak, a tanácsai beruházások kezelésével pedig az Országos Takarékpénztárát bízták meg.

Amikor az átszervezés lényegéről kérdezem az igazgatót, elmondja, a cél az volt, hogy a bankszervezetek jobban igazodjanak a megváltozott piaci viszonyokhoz, s ne csak figyelemmel kísérjék a piac alakulását, hanem azt befolyásolni is képesek legyenek. Úgy tűnik, hogy ezt a célkitűzést megvalósítják, bár a bankoknál nincs látványos eredmény a finanszírozás folyamán.

Az Állami Fejlesztési Bank, illetve annak szegedi fiókjának összegezte az idei első hónapok munkáját. Az igazgató előrebocsátja:

— Fiókunk feladat körébe az állami döntési szférába tartozó beruházásokon kívül a fejlesztési kölcsön igénybevételeivel megvalósuló vállalati beruházások, valamint egyedi döntések alapján egyes állami támogatással készülő vállalati beruházások pénzügyi lebonyolítása és fokozott bankellenőrzése, illetve az ezekkel kapcsolatos közgazdasági elemző, összefoglaló munka, illetve a központi döntési körbe tartozó beruházásoknál a döntés előkészítése, az abban való közreműködés tartozik.

Ebben a feladat körben a szegedi fiók már az első negyedévben közel 300 millió forintot nyújtott beruházásokra, több mint kétszeresét a múlt év elején adott összegnek. Az egyedi nagyberuházások 100, a célszerűs beruházások 15, az egyéb állami beruházások pedig 7 millió forinttal használtak fel többet a tavalyi szintnél. Ezek között is elsősorban a szegedi közolaj- és földgázipari létesítmények beruházásánál emelkedett az összeg.

Ha részleteiben megvizsgáljuk az év eleji pénzfel-

eddig gépbeszerzés volt, hiszen az építkezésekre csak 8,5 milliót „írtak le” a bankban. Jelentősnek mondható az olajmedencében az üzembe helyezett ipari kazánház és egy gyűjtőállomás átadása. Ennél kedvezőtlenebb képet mutat az MTA újszegedi biológiai kutatóintézetének helyzete. Az építők elmaradtak az év elején munkájukkal, annak ellenére, hogy anyagellátási gondjuk nem volt, inkább szakmunkások hiányoztak. Ha a tervezett átadási határidőt (1973. augusztus hó) be akarják tartani, akkor gyorsabb ütemet kell diktálni az építkezésen.

S még egy közérdekű beruházás pénzügyi fejleményeiről érdemes szót ejteni. Egy nagykereskedelmi vállalat születésének története ez, amely inkább elvételének nevezhető, mint sem születésnek. Őt vállalat még a múlt év szeptemberében közös pályázatot nyújtott be az AFB szegedi fiókjához, az építkezéssel kapcsolatban. A fiók vezetői felterjesztették a kérelmet a bank központjába. Úgy látszott, hogy minden a legnagyobb rendben lesz, de közben az érdekelt vállalatok az idei év elején köztették a bankkal, hogy a tavalyi gazdasági eredményük nem sikerült úgy, ahogyan gondolták, és ezért módosítani kívánják építkezési programjukat. Jelentős mértékű ugyan az igénycsökkenés, de talán még így megfelel a célnak az elképzelés. De kétségesnek látszik az engedélyezés, mivel az érdekelt vállalatok nem tudnak eleget tenni egy elsődleges kötelezettségnek: a fejlesztési költség 30 százalékát képtelenek letétbe helyezni.

Az első lépések mindig nehezek egy kicsit, de az AFB szakemberei számára mégsem új dologról van szó, legfeljebb arról, hogy új munkástílust kell kialakítaniuk, mely megfelel a piaci viszonyoknak. A fejlesztési bank nem akadémikusodó szervezet, hanem segítőkész és ellenőrző, hogy a beruházási piacon „rend legyen”. Gazdag István

Kincs a hegyekben

Egy volt japán katona jelentős mennyiségű arany és fülöp-szigeti bankjegyek nyomára bukkant, amelyeket a második világháború

A türelmetlen szerelem drámája

Vámos László a szabadtéri Rómeó és Júliáról

Elég végignézni a legfrissebb programot, de műsorpolitikája évekre visszamenőlen tanúsítja: a Szegedi Szabadtéri Játékok döntően zenés színház. S hogy mégsem kizárólag az, sikeres prózabemutatók bizonyítják, mint az *Ember tragédiája*nak nagy múltú, hagyományokban gazdag előadásai, vagy éppen a néhány esztendője játszott *Hamlet*. Az idei nyár, nem utolsósorban a *Hamlet* előnyös tapasztalatain épülve, újabb Shakespeare premieri ígér, a *Rómeó és Júlia*t, ahogy Hegedűs Géza írja: „a családi fegyelem és a jogait követelő szerelem halhatatlan konfliktusának” drámáját.

A rendező ugyanaz a Vámos László, aki a legutóbbi *Tragédia* előadások mellett a *Hamlet* is színpadra állította a Dóm előtt: személye tehát egyfelől a játékok prózabemutatóinak folytonosságát őrzi, ugyanakkor ennek a speciális színházi lehetőségnek, a szabadtéri teátrumnak is kipróbált

szakembere, alapos ismerője. Ezért aztán semmi rendkívüli abban, hogy már két hónappal ezelőtt, amikor itt járt a díszletvitán, kész elképzelései voltak a rendezésről is.

— Különösen azóta, hogy az olasz Zeffirelli angol „tehnagerekkel” világszerte vitte a *Rómeó* filmváltozatát, az az ember érzése, az eleven színházról is hasonlóan megfiatalított előadást igényel a közönség.

— Valóban, Zeffirelli sem tett mást, mint fellapozta Shakespeare-t, aki a fiatalosság biológiai állapotának természetrajzát írta meg a *Rómeó és Júlia*ban. Az ifjúság jogát a szerelemhez, erőszakosságát az érzelmek szabadságáért. A fiatalok

természetből adott tulajdonsága ez az őszinte lázadás, a szülők viselt dolgai, társadalmi korlátokat őrzi és állító merevségével szemben. A mi szereposztásunk is az ifjúság türelmetlenségének megnyilatkozásához készült, a címszerepeket harmadéves színművészeti főiskolások nővendégeim, a rendkívül tehetséges *Kütvölgyi Erzsébet* és *Kalocsai Miklós* játszószák, de hozzájuk fiatalítottuk a többi szerepet is. Így Páris például az ugyancsak főiskolások *Fardai István* alakítja, s *Mercutio*, *Tybalt*, *Benolio*, *Baltazar* is fiatal: *Harsányi Gábor*, *Janka Béla*, *Maros Gábor* és a főiskolások *Maróti Gábor*. Szenvedélyes-romantikus előadást akarunk, ahogy lényegében Shakespeare is így mutatja be a veronai szerelemesek történetét.

— A darabban kapcsolatban gyakran vitatják az erőszak szerepét, milyen súllyal legyen, vagy lehet jelen az előadásban.

— Társadalmi drámáról van szó, szülők és fiatalok közötti erkölcsi konfliktusról, de vér is folyik, indulatok és kardvasak feszülnek egymásnak, a kiömlő vér bosszút követel. Mindezeket túl azonban, véleményem szerint, Shakespeare feltétel nélkül optimista. *Rómeó* és *Júlia* nem halnak meg hiába, a „csaták vasát elföldelik”, a jövő generációnak szabad utat kell kapnia az érzelmek szabadságában. A mi előadásunk végkiengesése is optimista lesz.

— A szegedi szabadtéri színpad méretei, adottságai pusztán nagyságrendben különbözöt vagy minőségileg is többet, új lehetőségeket adnak a Shakespeare-dráma rendezőjének?

— Ezúttal minőségileg is jelentős a különbség egy kőszínházi Shakespeare előadáshoz képest: itt ugyanis könnyebb megteremteni az egyidejű események helyszínét, azt a játéktérrel, mely a korabeli Shakespeare-színpadot is jellemezte. Két forgószínpaddal és az előtérrel lényegében három színpadot tudunk láttatni, tehát nemcsak a cselekmény pillanatnyi menetét regisztrálhatja a néző, hanem annak konzekvenciáit is. Ami az események könnyebb befogadását, megértését segíti, hiszen a közönség az összefüggéseket is látja, ami például *Rómeó* és *Júlia* titkos találkájá, nászéjszakájá, Páris érkezése és a Lőrinc baráthoz bekopogtató dajka küldetése között fennáll. Ugyancsak a szabadtéri színpad előnye: a 24 képre osztott drámát lényegében szünet nélkül eljátszhatnánk, illetve ott és akkor szakíthatjuk meg, amikor akarjuk. Shakespeare tudniillik nem írt felvonásokat. Mi egyetlen szünettel mutatjuk be.

A *Rómeó és Júlia* premierje augusztus 11-én lesz, s még további két alkalommal kerül színpadra a játék. Teljes a szereposztás. A fent említetteken túl fontosabb feladat jut majd *Darvas Ivánnak* (Verona hercege), *Miklós Klárának* (Capulet), *Horesnyi Lászlónak* (Capulet), *Káthy Endrénnek* (Montague), *Mensáros Lászlónak* (Lőrinc barát) és *Szemes Marínak* (Júlia dajkájá). A díszleteket Vámos Lászlóval közösen *Szekely László*, a jelmezeket *Vágó Nelly* tervezte, az előadás zenei vezetője *Simon Zoltán* lesz.

Nikolényi István

Táj és történelem a nemzetiségi népköltészetben

A Pilis és a Gerecse környékén nem ritka az olyan falu, ahol kétnyelvű, de még olyan is akad, ahol háromnyelvű lakosság él. Dágon és Mogyorósbányán például magyarul, szlovákul és németül beszélnek. A nemzetiségi hagyományokat híven megőrzőtek ezeken a vidékeken, és számos népköltészeti alkotásban elevenedik meg a táj képe és története. Ezekből jegyezt fel mintegy 2000-et magánnyelvi gyűjtésére dr. Kálmánfi Béla, az Esztergomi Tanítóképző Intézet tanára.

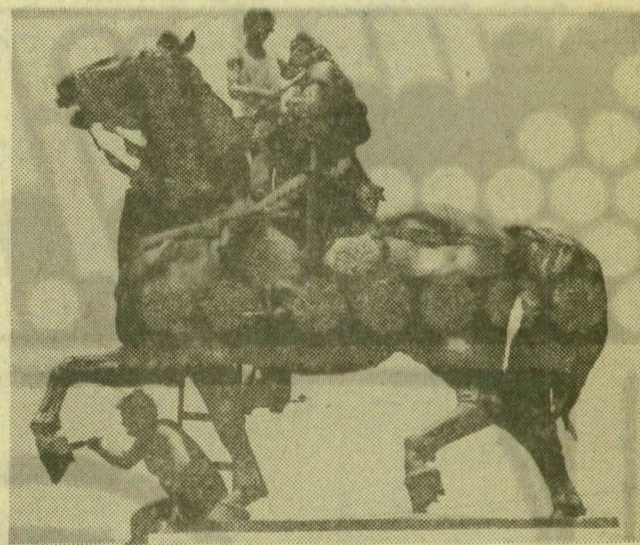
A legjellemzőbb képek a tájat, a hegyeket, völgyeket, erdőket, réteket, ligeteket, forrásokat, patakokat és a vidék nagy folyóját, a Dunát örökítik meg. A költői kifejezések sűrűn előforduló eleme a Nap fénye, az éjszaka sötétsége. A balladák drámai eseményeinek leggyakoribb színhelyei a hegyek, az erdők és a vizek.

A népköltészeti alkotásokban a nemzetiségi eredetű lakosság történelmi kialakulásának emlékei és nyomok követhetők. Több szlovák népdal őrzi meg az ide települtek korábbi lakhelyének és hagyományainak olyan emlékeit, amelyek például Trencsénről, Nyitráról vagy Prágáról szólnak. A német

Szociológusok tanácskozása

Komlón szedán véget ért az országos szociológiai konferencia. A háromnapos tanácskozás középpontjában az urbanizáció társadalmi kérdései álltak. A konferencia résztvevői — a szociológiai kutatás eddigi eredményei alapján — megvitatták a városiasodás folyamatának és az urbanizáció tervezésének, a városokba bevándorló munkások helyzetének és a város vonzásában levő falvak jövőjének problémáit. (MTI)

Ketten a lovon

Somogyi Karolyné felvétele

Nem egy új szoborcsoporthoz születésének vagyunk szemtanúi, csupán a minden nyáron szokásos szobortisztításnak. Az Aradi vértanúk tere a képzőművészeti kivitelező vállalat dolgozóit tisztítja s patinázzák a Rákóczi-szobrot.